

Informatiebericht SUA

Extern

Van IND / SUA

Nummer & Titel IB 2024/13 Syrië, handvatten beoordeling artikel 3 risico bij of na terugkeer

Kenmerk (digijust)

Hoofdtak Asiel

InformIND Thema Vw 29 Inwilligingsgronden, Beoordeling asielrelaas

Relatie met

Geldig vanaf 14-02-2024

Geldig tot en met 14-02-2025

Disclaimer

Een informatiebericht is een mededeling aan de medewerkers van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). De informatieberichten zijn slechts tijdelijk van aard, en daarom is de geldigheidsduur beperkt. De informatieberichten helpen medewerkers van de IND om tijdig en op uniforme wijze in te spelen op actuele ontwikkelingen. In informatieberichten kan bijvoorbeeld aangegeven worden of er nieuw beleid komt, bijvoorbeeld n.a.v. een brief aan de Tweede Kamer, of dat een belangwekkende uitspraak is gedaan die nog bestudeerd wordt. Ook kan in informatieberichten aangegeven worden hoe moet worden gehandeld in afwachting van een werkinstructie of aanpassing van de beleidsregels die in de Vreemdelingencirculaire of Handleiding Rijkswet op het Nederlanderschap zijn opgenomen. Er kunnen overigens goede redenen bestaan om in een individueel geval maatwerk te leveren en van een informatiebericht af te wijken.

1. Aanleiding

De IND wordt af en toe met zaken van Syriërs geconfronteerd die tijdens het nader gehoor verklaren dat zij eerder tijdelijk zijn teruggekeerd naar Syrië (dat kan ook blijken uit hun documenten) en dat zij daarbij geen substantiële, individuele problemen hebben ondervonden, behalve de problemen die verband houden met de algemene veiligheids- en mensenrechtensituatie in Syrië. Ten opzichte van de totale Syrische asielinstroom is dit aantal overigens zeer beperkt. Deze zaken verschillen onderling qua omstandigheden aanmerkelijk van elkaar.

2. Beleid

Op 17 juni 2022 heeft het ministerie van Buitenlandse Zaken een algemeen ambtsbericht uitgebracht inzake de situatie in Syrië. Naar aanleiding hiervan heeft de Staatssecretaris op 3 oktober 2022 een brief aan de Tweede Kamer gestuurd (nummer 4068490), op grond waarvan het landenbeleid met betrekking tot Syrië is aangepast (zie VC C7.33). In augustus 2023 is door Buitenlandse Zaken een nieuw algemeen ambtsbericht uitgebracht.

Naar aanleiding van een asielaanvraag dient eerst onderzocht te worden of sprake is van vluchtelingenstatus in de zin van het Verdrag. Pas indien is vastgesteld dat daarvan geen sprake is, komt de vraag aan de orde of betrokkene in aanmerking komt voor subsidiaire bescherming op grond van het risico op ernstige schade.

Ten aanzien van het risico op ernstige schade bij of na terugkeer naar Syrië is het beleid thans als volgt:

“De IND neemt aan dat een vreemdeling uit Syrië bij of na terugkeer vanuit het buitenland in beginsel een reëel risico loopt op ernstige schade. Op grond hiervan komt een vreemdeling uit Syrië in aanmerking voor een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder b, Vw.

Dit algemene uitgangspunt geldt niet in de volgende gevallen:

- De vreemdeling is een actieve aanhanger van het regime; of
- Uit de individuele feiten en omstandigheden is gebleken dat de vreemdeling bij of na terugkeer naar Syrië geen risico (meer) loopt op ernstige schade. Hiervan is in het bijzonder sprake indien betrokkene na een eerder vertrek uit Syrië is teruggereisd naar Syrië.”

3. Toelichting

Vanwege enerzijds de algemene veiligheidssituatie en anderzijds het risico dat contact met de autoriteiten bij of na terugkeer met zich meebrengt wordt aan Syrische asielzoekers, voorzover zij geen vluchteling zijn, in ieder geval subsidiaire bescherming verleend op grond van het risico op ernstige schade. Redengevend voor deze beleidsbepaling is dat het beeld van en de informatie over het risico dat een Syriër bij terugkeer loopt niet eenduidig is. De vreemdeling krijgt daarom in beginsel op grond van het landgebonden asielbeleid inzake Syrië het voordeel van de twijfel, nu de risico's bij terugkeer niet volledig zijn in te schatten door de IND. Zoals in de brief aan de Kamer van 3 oktober 2022 en het daarop gebaseerde landenbeleid is vastgelegd, bestaan hierop echter uitzonderingen, namelijk indien betrokkene actief aanhanger is van het regime of indien gebleken is van een veilige terugkeer in het verleden. Wanneer een van deze uitzonderingen van toepassing is, is het aan de vreemdeling om aannemelijk te maken dat hij alsnog een risico op ernstige schade te vrezen heeft, in plaats van aan de IND om aan te tonen dat dit niét het geval zou zijn in dat individuele geval.

Actieve aanhanger van het regime

De IND beoordeelt of uit de verklaringen en andere informatie volgt dat de vreemdeling actieve aanhanger is van het regime. Hiervan kan sprake zijn indien betrokkene een overheidsfunctie heeft gehad. Niet alle personen die in Syrië een overheidsfunctie hebben gehad zijn daarmee ook automatisch aan te merken als actieve aanhanger van het regime. Indien zij een hogere functie hebben bekleed of bij een onderdeel van de overheid hebben gewerkt dat essentieel is voor het huidige regime of de veiligheid (defensie/politie/openbaar ministerie/binnenlandse zaken/justitie/financiën/Baath-partij) kan dat in het algemeen wel snel worden aangenomen. Actieve aanhangers van het regime kunnen natuurlijk ook functies buiten de overheid hebben gehad.

Als door de IND is vastgesteld dat betrokkene een actieve aanhanger van het regime is, dan geldt het algemene toetsingskader van artikel 3 EVRM: de vreemdeling moet aannemelijk maken dat hij te vrezen heeft. Een factor die bij de artikel 3 EVRM beoordeling betrokken moet worden is dat personen die in overheidsfuncties werkzaam zijn geweest en hun functie zonder toestemming hebben verlaten, in samenhang met een verblijf gedurende een substantiële periode in het buitenland, dientengevolge *mogelijk* als afvallige/oppositioneel/verrader zouden kunnen worden gezien door de Syrische autoriteiten bij terugkeer naar Syrië. Een beoordeling van het risico op ernstige schade ten aanzien van personen die tot deze categorie behoren is in hoge mate afhankelijk van het specifieke profiel van de betreffende asielzoeker en hetgeen hij verklaard heeft. Tevens dient steeds in de gaten gehouden te worden of uitsluiting op grond van artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag van toepassing is.

Tijdelijke terugreis naar Syrië

Indien betrokkene na een verblijf in een buurland, de regio, Europa of elders tijdelijk is teruggekeerd naar Syrië en daarbij geen substantiële relevante problemen heeft ondervonden, dan geldt het uitgangspunt dat sprake is van een risico op ernstige

schade bij of na terugkeer niet. Betrokkene heeft immers zelf voorafgaand aan zijn terugkeer ingeschat wat de risico's daarvan voor hem/haar zijn, gelet op zijn/haar persoonlijke situatie. Uit het feit dat hij/zij zelf de afweging heeft gemaakt om terug te keren kan in het algemeen dan ook worden geconcludeerd dat terugkeer in zijn/haar geval verantwoord was. Hij/zij zal daarom zelf – volgens het algemene beoordelingskader - aannemelijk moeten maken waarom dat op dit moment anders is. Een beoordeling van het risico op ernstige schade blijft dus een individuele toetsing, waarbij de volgende aandachtspunten in ieder geval relevant kunnen zijn.

- Wanneer vond de terugkeer plaats? Indien de terugkeer van vrij recente datum was (tijdens de afgelopen vijf jaar), is dat in het algemeen eerder aanleiding te concluderen dat geen risico op ernstige schade bij of na terugkeer zal bestaan. Vond er meerdere keren terugkeer plaats? Zo ja, dan zal in het algemeen eerder worden aangenomen dat geen risico op ernstige schade bij of na terugkeer zal bestaan.
- Wat waren de redenen waarom betrokkene aanvankelijk Syrië verliet (asielgerelateerd of bijvoorbeeld voor zaken of familiebezoek)? Indien asielgerelateerd: wat is er sindsdien gewijzigd waardoor deze redenen niet meer van toepassing waren bij zijn/haar terugkeer?)
- Wat was de reden voor terugkeer naar Syrië? Te denken valt aan overwegingen zoals het overlijden of ziekte van een familielid, huwelijk, verkoop huis of grond, studie. Maar ook push-factoren, zoals bijvoorbeeld uitzetting door Libanese, Turkse of Saoedische autoriteiten of schrijnende situatie in land van asiel c.q. verblijf.
- Waarvandaan vond de terugkeer plaats? Het is op zich niet beslissend of de terugkeer vanuit een buurland, een land in de regio (Saoedi-Arabië, Golfstaat) of vanuit Europa of elders plaatsvond, maar dit hangt wel direct samen met de omstandigheden van terugkeer.
- Was betrokkene in het bezit was van een asielstatus in Nederland, EU of elders?^{1 2}
- Hoe lang is betrokkene teruggekeerd? Hoe langer de periode van terugkeer is geweest, des te eerder zal worden aangenomen dat geen risico op ernstige schade bij of na terugkeer bestaat.
- Was de in- en uitreis legaal en zonder noemenswaardige problemen via een officiële grensdoorlaatpost? Is daarbij gebruik gemaakt van officiële Syrische documenten? Was sprake van omkoping? In het algemeen kan hieraan op zichzelf overigens geen doorslaggevende betekenis worden toegekend, maar dit dient beschouwd te worden in samenhang met de andere aandachtspunten.
- Waarnaartoe is betrokkene teruggekeerd? Vond de terugreis naar regeringsgebied (bijv. Damascus) of een gebied plaats dat door andere

1 N.B. Artikel 32, eerste lid, aanhef en onder c, van de Vw, gelezen in samenhang met artikel 3.105d van het Vb, verplicht de IND ertoe om een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd in te trekken, dan wel te weigeren de geldigheidsduur daarvan te verlengen, indien de grond voor verlening van die vergunning is komen te vervallen. De bewijslast voor niet langer aannemen van het artikel 3 EVRM beletsel ligt bij de IND. Indien het gaat om een vva op de a-grond dan moet worden getoetst aan de cessation clauses van artikel 1(C) Vv. [Uitspraak 201508135/1/V3 - Raad van State](#)

2 Zie ook het IB vertrokken statushouders IB 2019/126. [IB 2019/126 Vertrokken statushouder - Immigratie- en Naturalisatiedienst \(pucoverheid.nl\)](#)

machthebbers beheerst wordt (SSG/HTS (Idlib en omgeving), Syrian Interim Government/Turkse strijdkrachten, AANES/ Koerdische strijdkrachten)?

- n.b. Indien betrokkene eerder tijdelijk is teruggekeerd naar een gebied in Syrië dat niet gecontroleerd wordt door de autoriteiten van wie de gestelde vervolging uitgaat, dan zal dit in het algemeen geen reden zijn de tijdelijke terugkeer tegen te werpen. Dit betekent dus dat de tijdelijke terugkeer naar een oppositiegebied in het algemeen geen reden is dit tegen te werpen, indien de asielclaim gebaseerd is op vervolging van de zijde van de Syrische autoriteiten (de regering in Damascus). Dit kan in individuele zaken anders liggen, m.n. indien de terugkeer naar oppositiegebied zeer langdurig was óf indien de vervolging waarop men zich beroept uitgaat/uitging van andere actoren dan de Syrische autoriteiten.
- Bij wie, waar en onder welke omstandigheden verbleef betrokkene tijdens het verblijf in Syrië na terugkeer, bijvoorbeeld bij familieleden? Was betrokkene daar traceerbaar voor de Syrische autoriteiten? Waren er tijdens het verblijf na terugkeer officiële contactmomenten met de Syrische autoriteiten, zoals het aanvragen van een paspoort of andere documenten?
- De bejegening die betrokkene heeft ondervonden bij of na terugkeer, m.n. van de zijde van de Syrische autoriteiten. Ook relevant: ziekenhuisbezoek, werk en inschrijving op een school of universiteit.
- Wat is reden voor het laatste vertrek uit Syrië?
- Zijn er aanvullende zaken die relevant zijn voor de beoordeling?

4. Instructie m.b.t. stellen vragen + informeren SUA

Indien zich Syrische asielzaken voordoen waarin sprake is van tijdelijke terugkeer naar Syrië wordt verzocht deze op te nemen met de betreffende contactpersoon op de IND locatie. Indien zich twijfelgevallen voordoen kan de contactpersoon deze bespreken met SUA. Bij de te stellen vragen aan betrokkene kunnen bovenstaande aandachtspunten te worden meegenomen.

5. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met DMB, JZ en A&B.